

Dermatitis herpetiformis - Duhringova bolest

Andrea Štefić, Ana Kilvain, Adrijana Tomas
Dom Zdravlja Primorsko-goranske županije

Dermatitis herpetiformis (DH) ili Duhringova bolest je kronična recidivirajuća autoimuna bolest kože. Najčešća je kožna manifestacija celijakije zbog čega se često naziva i **kožna celijakija**. Najčešće se javlja između 15. i 40. godine života, češće kod muškaraca. Posljedica je intolerancije na gluten, odnosno glijadin. IgA protutijela koja se stvaraju zahvaćaju osim probavnog trakta i kožu.

Osip je karakteriziran pojavom polimorfnih eritematoznih plakova, papula i vezikula te izgledom podsjeća na infekciju herpes virusom ili urtikariju. U početku se može javiti žarenje ili peckanje kože, a sam osip praćen je jakim svrbežom. Zbog češanja vezikule obično prelaze u kruste i ekzorijacije. Predilekcijska mjesta su **koljena, laktovi i glutealna regija**, a rjeđe ramena, vrat, lice, tjeme. Dijagnoza se potvrđuje biopsijom kože te direktnom imunofluorescencijom.

Slika 1. Vezikulo-bulozne lezije na laktu.

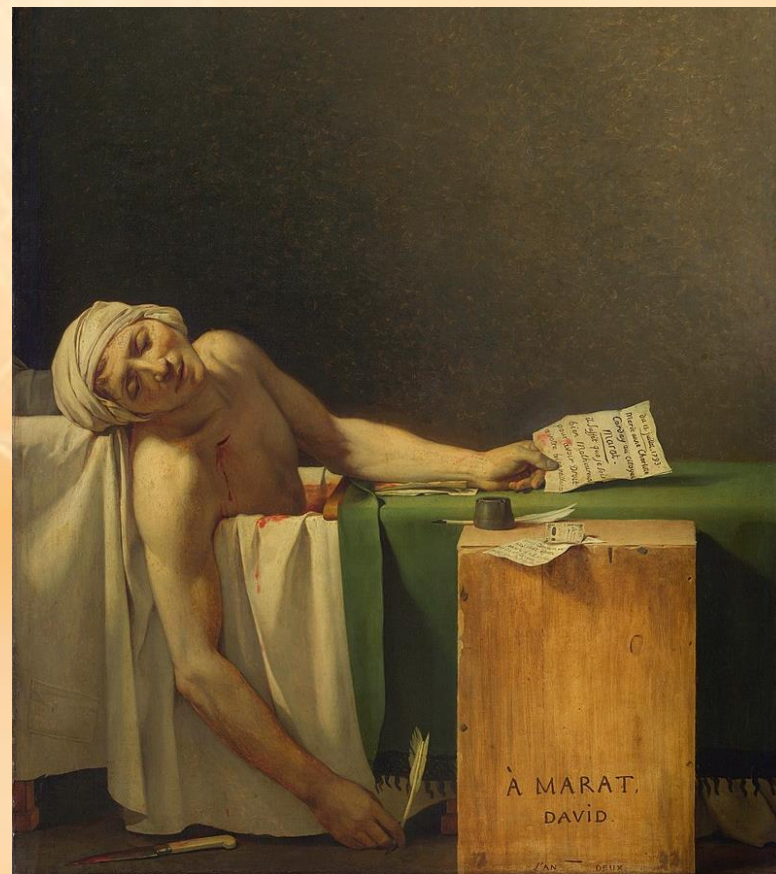
Izvor: <https://www.dermatologyadvisor.com/home/decision-support-in-medicine/dermatology/dermatitis-herpetiformis-duhring-disease/>

Slika 2. Eritem i ekzorijacije na koljenima

Izvor: <https://dermnetnz.org/topics/dermatitis-herpetiformis/>

Jedna od najpoznatijih osoba za koju se smatra da je bolovala od DH bio je Jean – Paul Marat, francuski političar, znanstvenik i novinar iz 18. st. Zanimanje javnosti privukla je i njegova nesvakidašnja bolest koja se manifestirala eritemima te herpetiformnim papulama praćenim svrbežom i iritacijom kože. Obzirom da ne postoje točni znanstveni dokazi o uzroku te bolesti, nagađalo se daje bolovao od teške gljivične infekcije, seboroičnog dermatitisa, sifilisa, dijabetičke kandidijaze ili scabiesa. Ipak, razvojem medicine došlo se do zaključaka da je vjerojatnije bolest bila autoimune prirode, prema nekim znanstvenicima dermatitis herpetiformis. Kako u 18. st. nije bio poznat uzrok, a ni lijek, Marat je simptome ublažavao namakanjem u posebnim biljnim kupkama. Prilikom jedne takve kupke 1793.g., nožem ga je ubila Charlotte Corday. Njegovu je smrt u kadi prikazao slikar Jacques-Louis David nazvavši svoje djelo La Mort de Marat.

Slika 3: La mort de Marat - Jacques-Louis David, 1793

Izvor: https://www.wga.hu/frames-e.html?/html/d/david_j/

Terapija je **stroga bezglutenska prehrana**, a vraćanjem glutena u prehranu kožne promjene brzo recidiviraju. Za razliku od celijakije kod koje pravilna prehrana olakšava simptome već nakon par dana ili tjedana, DH se često ne povlači mjesecima zbog čega je važno ponuditi simptomatsku terapiju. Dapson je lijek izbora u liječenju svrbeža kod DH, ali je povezan sa hematološkim nuspojavama zbog čega se koristi s oprezom. Ključna je edukacija o pravilnoj prehrani kako bi se smanjila potreba za medikamentoznom terapijom.

Pacijenti koji boluju od DH nemaju nužno razvijene i probavne simptome bolesti. Ipak, promjene na sluznici crijeva tipične za celijakiju nalazimo u čak 3/4 pacijenata, dok je u preostalih također nađen određen stupanj enteropatije koji upućuje na latentnu ili početnu fazu celijakije. Osim što se pojavljuje u osoba oboljelih od celijakije, DH se može javiti i u oboljelih od drugih autoimunih bolesti (SLE, Sjogrenov sindrom, reumatoidni artritis, dijabetes tip 1, alopecija areata, vitiligo, te autoimune bolesti štitnjače). Navedeno se može objasniti prisutnošću alela HLA-DR3, HLAB8,HLA-A1.

Podizanjem svijesti o vancrijevnim manifestacijama celijakije možemo pridonijeti ranijem otkrivanju i sprječavanju komplikacija bolesti, hospitalizacija, invaliditeta te posljedično i smanjenju troškova u zdravstvu. Treba imati na umu da čak i kad pacijent s DH nema celijakiju, njegovi prvi rođaci imaju povećan rizik za obolijevanje.

Literatura:

1. Lipozenčić J et al. Dermatovenerologija. Zagreb: Medicinska naklada; 2004.
2. Coto-Segura C, Coto-Segura P, Santos-Juanes J. The Skin of a Revolutionary. Arch Dermatol. 2011; 147(5):539.
3. Collin P, T. Salmi T, Hervonen K, Kaukinen, Reunala T. Dermatitis herpetiformis: a cutaneous manifestation of coeliac disease, Annals of Medicine.; 2017; 49:1, 23-310
4. Oakley A. Dermatitis herpetiformis. Hamilton, New Zealand; 2001. Updated by Engelina S. United Kingdom; 2016. (Dostupno na: <https://dermnetnz.org/topics/dermatitis-herpetiformis/>)
5. Pozderac I, Mijandrušić-Sinčić B. Poremećaji povezani s glutenom. Medicina fluminensis; 2019. Vol. 55, No. 1, p. 53-58
6. Marčec M, Antoljak N, Benjak T. Celijakija - nedovoljno prepoznat javnozdravstveni problem. Liječnički Vijesnik. 2018;140:261—66
7. Dermatitis Herpetiformis (Dostupno na: <https://rarediseases.org/rare-diseases/dermatitis-herpetiformis/>)
8. Dermatitis herpetiformis (Dostupno na: <https://gpnotebook.com/simplepage.cfm?ID=1838809093>)